

HOLOCAUST

Nacistické Německo a jeho spojenci spáchali během druhé světové války genocidu Židů, Romů, Slovanů a dalších skupin obyvatel, včetně sexuálních menšin. Při masových vraždách ve východní Evropě a ve vyhlazovacích táborech v okupovaném Polsku bylo zavražděno přibližně 6 milionů Židů a až půl milionu Romů a Sintů. Nacisté byli motivováni rasistickou ideologií a snažili se o přetvoření Evropy prostřednictvím agresivní války a vyvražďování skupin obyvatel, které považovali z hlediska rasové „teorie“ za podřadné. Holocaust, genocida během druhé světové války, je nejstudovanějším a nejrozsáhlejším případem v dosavadních dějinách.

HOLOCAUST

During World War II, Nazi Germany and its allies committed genocide against Jews, Roma, Slavs, and other groups, including sexual minorities. Approximately 6 million Jews and up to half a million Roma and Sinti were murdered in mass killings in Eastern Europe and in extermination camps in occupied Poland. The Nazis were motivated by racist ideology and sought to reshape Europe through aggressive warfare and the extermination of groups of people they considered inferior in terms of their racial "theory." The Holocaust, the genocide during World War II, is the most studied and extensive case in history to date.

Maďarští Židé při selekci ve vyhlazovacím táboře Osvětim-Březinka, rok 1944

Hungarian Jews during selection at the Auschwitz-Birkenau extermination camp, 1944

Ungarische Juden bei der Selektion im Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau, 1944

HOLOCAUST

Während des Zweiten Weltkriegs verübten Nazi-Deutschland und seine Verbündeten einen Völkermord an Juden, Roma, Slawen und anderen Bevölkerungsgruppen, darunter auch sexuelle Minderheiten. Bei Massenmorden in Osteuropa und in Vernichtungslagern im besetzten Polen wurden etwa 6 Millionen Juden und bis zu einer halben Million Roma und Sinti ermordet. Die Nazis waren von einer rassistischen Ideologie motiviert und versuchten, Europa durch aggressive Kriege und die Ermordung von Bevölkerungsgruppen, die sie aus rassistischer Sicht als minderwertig betrachteten, umzugestalten. Der Holocaust, der Völkermord während des Zweiten Weltkriegs, ist der am besten untersuchte und umfangreichste Fall in der bisherigen Geschichte.

OBĚTI

Židovské dějiny sahají do starověku a jsou spojeny s judaismem, nejstarším abrahámovským náboženstvím. Jejich opakujícím se motivem je život v exilu mimo zemi Izrael. Před druhou světovou válkou žilo v celé Evropě necelých 10 milionů Židů a to převážně na území Polska a Sovětského svazu. Romové a Sintové pocházejí z indického subkontinentu a do Evropy začali přicházet v 9. století. Před druhou světovou válkou žilo v Evropě přibližně 1–1,5 milionu Romů a Sintů. Obě skupiny tvořily po staletí pro svou odlišnost zranitelné menšiny a obě měly zkušenost s diskriminací a násilím ze strany většinových společností. Navzdory opatřením vedoucím zejména v průběhu 18. a 19. století k jejich zrovnoprávnění, stále existovaly vůči nim ve 20. století silné předsudečné postoje.

VICTIMS

Jewish history dates back to ancient times and is linked to Judaism, the oldest Abrahamic religion. A recurring theme in Jewish history is life in exile outside the land of Israel. Before World War II, there were just under 10 million Jews living throughout Europe, mainly in Poland and the Soviet Union. Roma and Sinti originate from the Indian subcontinent and began arriving in Europe in the 9th century. Before World War II, approximately 1–1.5 million Roma and Sinti lived in Europe. For centuries, both groups were vulnerable minorities due to their differences, and both experienced discrimination and violence from majority societies. Despite measures leading to their equalization, particularly during the 18th and 19th centuries, strong prejudices against them still existed in the 20th century.

OPFER

Die Geschichte der Juden reicht bis in die Antike zurück und ist mit dem Judentum, der ältesten abrahamitischen Religion, verbunden. Ein wiederkehrendes Motiv ist das Leben im Exil außerhalb Israels. Vor dem Zweiten Weltkrieg lebten in ganz Europa knapp 10 Millionen Juden, vor allem in Polen und der Sowjetunion. Roma und Sinti stammen vom indischen Subkontinent und kamen im 9. Jahrhundert nach Europa. Vor dem Zweiten Weltkrieg lebten in Europa etwa 1 bis 1,5 Millionen Roma und Sinti. Beide Gruppen bildeten aufgrund ihrer Andersartigkeit jahrhundertlang vulnerable Minderheiten und hatten Erfahrungen mit Diskriminierung und Gewalt seitens der Mehrheitsgesellschaft gemacht. Trotz Maßnahmen, die insbesondere im 18. und 19. Jahrhundert zu ihrer Gleichstellung führten, gab es im 20. Jahrhundert immer noch starke Vorurteile ihnen gegenüber.

**Židé v budapeštském ghettu
označeni Davidovou hvězdou**

**Jews in the Budapest ghetto
marked with the Star of David**

**Juden im Budapest Ghetto
mit Davidstern gekennzeichnet**

PACHATELÉ

Nacistické hnutí vedené Adolfem Hitlerem se dostalo v Německu k moci po sérii vnitřních krizí, mezi něž patří zejména porážka v první světové válce a velká ekonomická krize, jež vypukla v roce 1929. Po vítězství ve volbách v listopadu 1932 a jmenování Adolfa Hitlera říšským kancléřem v lednu 1933 nacisté násilím potlačili opozici. Jejich myšlenkový svět utvářela zkušenost s extrémním násilím první světové války. Ideologicky nacisté navazovali na starší antisemitské pravicové proudy v německé politice, militarismus a sociální darwinismus. Adolf Hitler byl přesvědčen, že hybatelem lidských dějin je zápas mezi biologicky definovanými lidskými rasami, který je přirozeně rozhodován skrze válku a genocidu (vyhlazování). Nacisté chtěli Židy, Romy a Sinti vyhladit a Slovary si násilně podmanit jako podřadnou rasu. Součástí takzvané „rasové hygieny“ bylo zavraždění až 300 000 tělesně a duševně postižených osob. Perzekvování a vraždění byli také političtí oponenti, váleční zajatci, homosexuálové a svědkové Jehovovi.

PERPETRATORS

The Nazi movement led by Adolf Hitler came to power in Germany after a series of internal crises, including defeat in World War I and the Great Depression that began in 1929. After winning the elections in November 1932 and appointing Adolf Hitler as Reich Chancellor in January 1933, the Nazis violently suppressed the opposition. Their ideology was shaped by their experience of the extreme violence of World War I. Ideologically, the Nazis built on older anti-Semitic right-wing currents in German politics, militarism, and social Darwinism. Adolf Hitler was convinced that human history was driven by a struggle between biologically defined human races, which was naturally decided through war and genocide (extermination). The Nazis wanted to exterminate the Jews, Roma, and Sinti and violently subjugate the Slavs as an inferior race. Part of the so-called „racial hygiene“ was the murder of up to 300,000 physically and mentally disabled people. Political opponents, prisoners of war, homosexuals, and Jehovah's Witnesses were also persecuted and murdered.

Nacistický diktátor Adolf Hitler (vpravo) a Heinrich Himmler, který řídil zřizování jednotek *Einsatzgruppen* a koncentračních a vyhlazovacích táborů

Nazi dictator Adolf Hitler (right) and Heinrich Himmler, who oversaw the establishment of the *Einsatzgruppen* units and concentration and extermination camps

Der Nazi-Diktator Adolf Hitler (rechts) und Heinrich Himmler, der die Einrichtung der *Einsatzgruppen* und der Konzentrations- und Vernichtungslager leitete

DIE TÄTER

Die von Adolf Hitler angeführte nationalsozialistische Bewegung kam in Deutschland nach einer Reihe innerer Krisen an die Macht, darunter insbesondere die Niederlage im Ersten Weltkrieg und die große Wirtschaftskrise, die 1929 ausbrach. Nach dem Wahlsieg im November 1932 und der Ernennung Adolf Hitlers zum Reichskanzler im Januar 1933 unterdrückten die Nationalsozialisten die Opposition mit Gewalt. Ihre Weltanschauung war geprägt von den Erfahrungen mit extremer Gewalt im Ersten Weltkrieg. Ideologisch knüpften die Nazis an ältere antisemitische rechte Strömungen in der deutschen Politik, Militarismus und Sozialdarwinismus an. Adolf Hitler war überzeugt, dass der Motor der Menschheitsgeschichte der Kampf zwischen biologisch definierten menschlichen Rassen ist, der natürlich durch Krieg und Völkermord (Ausrottung) entschieden wird. Die Nazis wollten Juden, Roma und Sinti ausrotten und die Slawen als minderwertige Rasse gewaltsam unterwerfen. Teil der sogenannten „Rassenhygiene“ war die Ermordung von bis zu 300.000 körperlich und geistig behinderten Menschen. Auch politische Gegner, Kriegsgefangene, Homosexuelle und Zeugen Jehovas wurden verfolgt und ermordet.

STUPŇUJÍCÍ SE PERZEKUCE

Diskriminace Židů byla v Německu formalizována v takzvaných norimberských zákonech z roku 1935, jež definovaly Židy a takzvané židovské míšence na základě rasových kategorií. Tyto zákony jednak zakazovaly manželství a sexuální styk mezi nimi a Němci, jednak zbavovaly Židy říšského občanství. Platnost těchto nařízení byla později vztažena i na Romy. Na podzim roku 1938 nacisté spáchali pogrom proti Židům, který je znám jako Křišťálová noc. Vypálili při něm na území Německa, které zahrnovalo i nově připojené území Československa (takzvané Sudety), více než 1400 synagog a modliteben a zavraždili přes 100 Židů.

ZUNEHMENDE VERFOLGUNG

Die Diskriminierung der Juden wurde in Deutschland durch die sogenannten Nürnberger Gesetze von 1935 formalisiert, die Juden und sogenannte Mischlinge anhand von Rassenkategorien definierten. Diese Gesetze verboten einerseits Ehen und sexuelle Beziehungen zwischen ihnen und Deutschen und entzogen andererseits den Juden die Reichsbürgerlichkeit. Die Gültigkeit dieser Verordnungen wurde später auch auf die Roma ausgedehnt. Im Herbst 1938 verübten die Nazis einen Pogrom gegen die Juden, der als Kristallnacht bekannt ist. Dabei brannten sie auf dem Gebiet Deutschlands, zu dem auch das neu annektierte Gebiet der Tschechoslowakei (die sogenannten Sudeten) gehörte, mehr als 1400 Synagogen und Gebetshäuser nieder und ermordeten über 100 Juden.

ESCALATING PERSECUTION

Discrimination against Jews was formalized in Germany in the so-called Nuremberg Laws of 1935, which defined Jews and so-called Jewish half-breeds on the basis of racial categories. These laws prohibited marriage and sexual relations between Jews and Germans and deprived Jews of Reich citizenship. The validity of these regulations was later extended to include Roma. In the fall of 1938, the Nazis committed a pogrom against Jews, known as Kristallnacht. During this event, they burned down more than 1,400 synagogues and prayer houses in Germany, which included the newly annexed territory of Czechoslovakia (the so-called Sudetenland), and murdered over 100 Jews.

Hořící synagoga ve Frankfurtu nad Mohanem během Křišťálové noci

The burning synagogue in Frankfurt am Main during Kristallnacht

Die brennende Synagoge in Frankfurt am Main während der Kristallnacht

METODY GENOCIDY

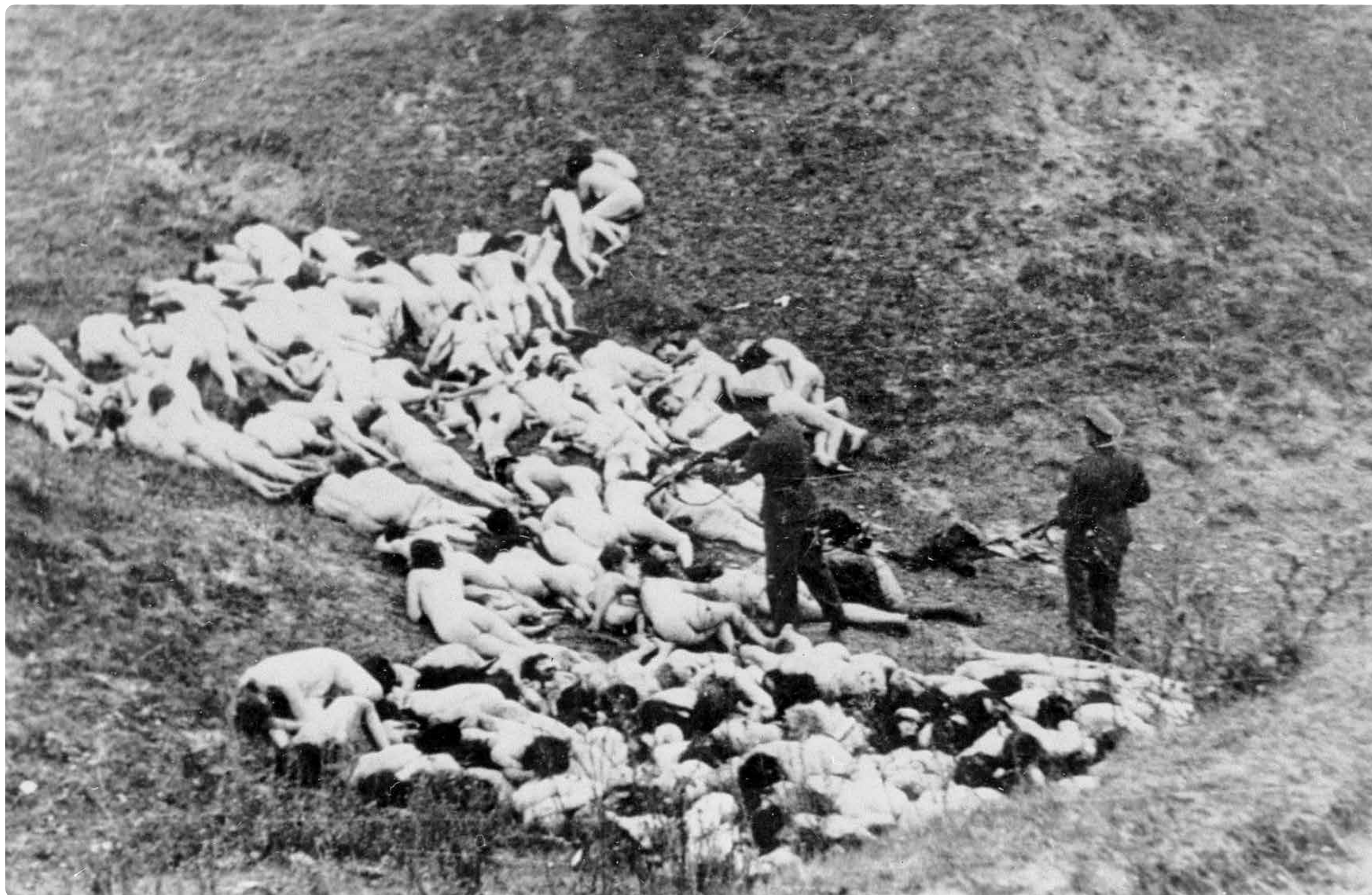
V roce 1939 vyvolalo nacistické Německo válku, která si do jeho porážky v roce 1945 vyžádala přibližně 40 – 45 milionů lidí. První transport Židů byl vypraven v říjnu 1939 z Ostravy do Niska nad Sanem. Hromadné vraždy Židů začali nacisté páchat po napadení Polska v roce 1939 a výrazně je eskalovali během invaze do Sovětského svazu. Ve východní Evropě Einsatzgruppen a další ozbrojené jednotky vyhlazovaly Židy a Romy pomocí střelných zbraní v blízkosti míst, kde žili. Jeden z nejrozsáhlejších masakrů se odehrál v říjnu 1941 na předměstí Kyjeva v roklí Babi Jar. Tato fáze genocidy je označována jako holocaust pomocí kulky. Od roku 1942 začaly vedle koncentračních táborů vznikat také vyhlazovací tábory, v nichž byli vražděni Židé, Romové a další oběti. Mezi vyhlazovací tábory v okupovaném Polsku patřily Osvětim-Březinka, Treblinka, Bežec, Sobibor, Chełmno a Majdanek. Někteří vězni byli vybíráni na otrockou práci a pachatelé věnovali velkou pozornost obohacení se na úkor obětí, včetně ekonomického využití jejich osobních věcí, ba dokonce částí jejich těl. V koncentračních táborech nacisté prováděli brutální lékařské experimenty na vězněných mužích, ženách i dětech.

METHODS OF GENOCIDE

In 1939, Nazi Germany started a war that claimed the lives of approximately 40–45 million people by the time of its defeat in 1945. The first transport of Jews was sent in October 1939 from Ostrava to Nisko upon San. The Nazis began committing mass murders of Jews after invading Poland in 1939 and significantly escalated them during the invasion of the Soviet Union. In Eastern Europe, Einsatzgruppen and other armed units exterminated Jews and Roma with firearms near their homes. One of the largest massacres took place in October 1941 in the Babi Jar ravine on the outskirts of Kiev. This phase of the genocide is referred to as the Holocaust by bullet. From 1942 onwards, extermination camps began to be established alongside concentration camps, where Jews, Roma, and other victims were murdered. The extermination camps in occupied Poland included Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Bełżec, Sobibor, Chełmno, and Majdanek. Some prisoners were selected for slave labor, and the perpetrators paid great attention to enriching themselves at the expense of the victims, including the economic exploitation of their personal belongings and even parts of their bodies. In concentration camps, the Nazis carried out brutal medical experiments on imprisoned men, women, and children.

METHODEN DES VÖLKERMORDS

1939 begann Nazi-Deutschland einen Krieg, der bis zu seiner Niederlage 1945 etwa 40 bis 45 Millionen Menschen das Leben kostete. Der erste Transport von Juden wurde im Oktober 1939 von Ostrava nach Nisko am San durchgeführt. Die Nazis begannen nach dem Überfall auf Polen 1939 mit der Massenvernichtung der Juden und eskalierten diese während der Invasion der Sowjetunion erheblich. In Osteuropa vernichteten Einsatzgruppen und andere bewaffnete Einheiten Juden und Roma mit Schusswaffen in der Nähe ihrer Wohnorte. Eines der größten Massaker ereignete sich im Oktober 1941 in einem Vorort von Kiew in der Schlucht Babi Jar. Diese Phase des Völkermords wird als Holocaust durch Kugeln bezeichnet. Ab 1942 entstanden neben den Konzentrationslagern auch Vernichtungslager, in denen Juden, Roma und andere Opfer ermordet wurden. Zu den Vernichtungslagern im besetzten Polen gehörten Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Bełżec, Sobibor, Chełmno und Majdanek. Einige Häftlinge wurden für Sklavenarbeit ausgewählt, und die Täter legten großen Wert darauf, sich auf Kosten der Opfer zu bereichern, einschließlich der wirtschaftlichen Verwertung ihrer persönlichen Gegenstände und sogar von Teilen ihrer Körper. In den Konzentrationslagern führten die Nazis brutale medizinische Experimente an inhaftierten Männern, Frauen und Kindern durch.

Členové „Pořádkové policie“ (Ordnungspolizei) vraždí židovské ženy, které přežily předcházející střelbu během holocaustu pomocí kulky

Members of the „Order Police“ (Ordnungspolizei) murder Jewish women who survived the previous shooting during the Holocaust with a bullet

Mitglieder der Ordnungspolizei ermorden jüdische Frauen, die die vorherigen Erschießungen während des Holocaust überlebt haben, mit einer Kugel

ROLE SPOJENCŮ A KOLABORANTŮ NACISTICKÉHO NĚMECKA

Další země Osy v Evropě, jimiž byly Itálie, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko, Bulharsko a Chorvatsko, zavedly diskriminační opatření po vzoru Německa a podílely se v různé míře i na masových vraždách. Například rumunská armáda spáchala masakr mnoha desítek tisíc Židů v Oděse nebo chorvatští ustašovci dohromady zavraždili až 100 000 Srbů, Romů, Židů a dalších obětí v koncentračním táboře Jasenovac. Nacisté se také při provádění holocaustu opírali o pomoc kolaborantů v okupovaných zemích. Výrazný podíl na holocaustu měly například oddíly ukrajinské, litevské či lotyšské pomocné policie.

THE ROLE OF NAZI GERMANY'S ALLIES AND COLLABORATORS

Other Axis countries in Europe, namely Italy, Hungary, Romania, Slovakia, Bulgaria, and Croatia, introduced discriminatory measures modeled on those in Germany and participated to varying degrees in mass murders. For example, the Romanian army massacred tens of thousands of Jews in Odessa, and the Croatian Ustasha murdered up to 100,000 Serbs, Roma, Jews, and other victims in the Jasenovac concentration camp. The Nazis also relied on the help of collaborators in the occupied countries to carry out the Holocaust. For example, units of the Ukrainian, Lithuanian, and Latvian auxiliary police played a significant role in the Holocaust.

DIE ROLLE DER VERBÜNDETEN UND KOLLABORATEURE NAZI-DEUTSCHLANDS

Die anderen Achsenmächte in Europa, darunter Italien, Ungarn, Rumänien, die Slowakei, Bulgarien und Kroatien, führten nach deutschem Vorbild diskriminierende Maßnahmen ein und beteiligten sich in unterschiedlichem Maße an Massenmorden. So verübte beispielsweise die rumänische Armee ein Massaker an Zehntausenden Juden in Odessa, und die kroatischen Ustascha ermordeten insgesamt bis zu 100.000 Serben, Roma, Juden und andere Opfer im Konzentrationslager Jasenovac. Die Nazis stützten sich bei der Durchführung des Holocaust auch auf die Hilfe von Kollaborateuren in den besetzten Ländern. Einen bedeutenden Anteil am Holocaust hatten beispielsweise Einheiten der ukrainischen, litauischen oder lettischen Hilfspolizei.

Ozbrojenci ustašovského Chorvatska vraždí vězně nad masovým hrobem poblíž koncentračního tábora Jasenovac

Armed men from Ustasha Croatia murder prisoners above a mass grave near the Jasenovac concentration camp

Bewaffnete des Ustascha-Kroatiens ermorden Gefangene über einem Massengrab in der Nähe des Konzentrationslagers Jasenovac

STÍHÁNÍ PACHATELŮ

Vláda nacistů v Německu skončila úplnou porážkou ve druhé světové válce. Řada předních nacistů, včetně Adolfa Hitlera a Heinricha Himmlera, spáchala na konci války sebevraždu. Od listopadu 1945 do října 1946 vedl v Norimberku Mezinárodní vojenský soud proces s 22 vysoko postavenými nacisty, z nichž 12 bylo odsouzeno k trestu smrti, sedm k trestům odnětí svobody a tři byli zproštěni obžaloby. Proces čelil kritice kvůli pokrytectví, protože zločiny, jichž se během války dopustili spojenci, jím souzeny nebyly. Norimberský proces se přesto stal jedním ze základních kamenů utvářejícího se mezinárodního trestního práva. V závěrečných řečech soudců se rovněž objevil nový pojem „genocida“. Mnoho dalších pachatelů holocaustu bylo souzeno v rámci následných soudních procesů, avšak většina zejména řadových pachatelů spravedlnosti unikla.

PROSECUTION OF PERPETRATORS

The Nazi regime in Germany ended in complete defeat in World War II. Many leading Nazis, including Adolf Hitler and Heinrich Himmler, committed suicide at the end of the war. From November 1945 to October 1946, the International Military Tribunal in Nuremberg tried 22 high-ranking Nazis, 12 of whom were sentenced to death, seven to prison terms, and three were acquitted. The trial was criticized for hypocrisy because the crimes committed by the Allies during the war were not tried. Nevertheless, the Nuremberg trials became one of the cornerstones of the emerging international criminal law. The judges' closing statements also introduced the new term "genocide." Many other perpetrators of the Holocaust were tried in subsequent trials, but most of the rank-and-file perpetrators escaped justice.

VERFOLGUNG DER TÄTER

Die Herrschaft der Nationalsozialisten in Deutschland endete mit einer vollständigen Niederlage im Zweiten Weltkrieg. Viele führende Nazis, darunter Adolf Hitler und Heinrich Himmler, begingen am Ende des Krieges Selbstmord. Von November 1945 bis Oktober 1946 führte der Internationale Militärgerichtshof in Nürnberg einen Prozess gegen 22 hochrangige Nazis, von denen 12 zum Tode verurteilt wurden, sieben zu Freiheitsstrafen und drei freigesprochen wurden. Der Prozess wurde wegen Heuchelei kritisiert, da die Verbrechen, die die Alliierten während des Krieges begangen hatten, nicht verurteilt wurden. Dennoch wurde der Nürnberger Prozess zu einem der Grundsteine des sich entwickelnden internationalen Strafrechts. In den Schlussplädoyers der Richter tauchte auch der neue Begriff „Völkermord“ auf. Viele weitere Täter des Holocaust wurden in nachfolgenden Gerichtsverfahren verurteilt, doch die meisten, insbesondere die einfachen Täter, entkamen der Justiz.

Zasedání Norimberského tribunálu; prezentace o zločinech Ernsta Kaltenbrunnera, jednoho z vysokých důstojníků SS, 2. ledna 1946

Nuremberg Tribunal session; presentation on the crimes of Ernst Kaltenbrunner, one of the high-ranking SS officers, January 2, 1946

Sitzung des Nürnberger Tribunals; Präsentation über die Verbrechen von Ernst Kaltenbrunner, einem hohen SS-Offizier, am 2. Januar 1946